

Utbildning på forskarnivå i Geografi med kulturgeografisk inriktning: Anvisningar

1. Inledning

Detta dokument innehåller kompletterande anvisningar till ”Studieplan för utbildning på forskarnivå i geografi med kulturgeografisk inriktning vid Stockholms universitet”. Studieplanen är beslutad av Institutionsstyrelsen och antagen av Samhällsvetenskapliga fakulteten och är det centrala styrdokumentet för utbildningen på forskarnivå. Anvisningarna är antagna av Kulturgeografiska institutionens styrelse 2015-01-27.

Allmän information om utbildning på forskarnivå vid Samhällsvetenskapliga fakulteten finns i fakultetens doktorandhandbok liksom i Höskoleverkets doktorandhandbok.

2. Antagning

2.1 Ansökan till utbildning på forskarnivå

Antagningen till utbildning på forskarnivå är restriktiv och begränsas av ekonomiskt utrymme och relevanta handledningsresurser. I mån av resurser sker utlysning 1 juni och 15 januari. Frågor om ansökan kan ställas till studierektorn för utbildning på forskarnivå.

Ansökan ska innehålla en CV (Curriculum Vitae, dvs en meritförteckning), och en avsiktsförklaring som beskriver varför man söker till utbildningen på forskarnivå, vilket forskningsproblem den sökande vill angripa samt vilken eller vilka av institutionens forskningsprofiler den sökande är intresserad av. Det är också viktigt att bifoga de självständiga arbeten (uppsatser) som sökanden författat på avancerad nivå (alternativt C- och D-nivå om man tagit examen före den 1 juli 2007). Till ansökan skall dessutom fogas utdrag från LADOK samt andra intyg och handlingar som har betydelse för institutionsstyrelsens bedömning.

2.2 Finansiering och anställningsvillkor

Endast doktorander med full finansiering får antas. Detta innebär i praktiken att utlysning sker i samband med att fakultetsmedel eller externa forskningsmedel finns tillgängliga. Finansiering kan med andra ord ske antingen genom fakultetsmedel från universitetet eller via externa finansiärer (exempelvis FORMAS, FAS eller VR).

Institutionen kan erbjuda maximalt 20 % av anställningen i form av institutionstjänstgöring. Alla anställda doktorander omfattas av kollektivavtal med en lönestege. Vid anställningens början placeras doktoranden på en ingångslön. Då minst 50 procent av fordringarna för doktorsexamen har uppnåtts, eller då licentiatexamen har avlagts, flyttas doktoranden upp till nästa lönenivå. Då 80 procent av fordringarna för doktorsexamen har uppnåtts uppflyttas doktoranden till den sista nivån på lönestegen. Om 80-procentsnivån inte har uppnåtts då arbetstagaren skall förordnas för de sista 12 månaderna av studietiden, men arbetsgivaren efter samråd med handledaren bedömer att detta kommer att ske inom den närmaste sexmånadersperioden, skall arbetstagaren lönesättas enligt denna nivå.

Utbildningen på forskarnivå regleras av en individuell studieplan som årligen uppdateras gemensamt av doktorand och handledare och godkänns av ordförande i institutionsstyrelsen. Studierektor kräver vanligtvis inlämning på hösten, och dokumentet ska då vara undertecknat av samtliga aktörer förutom prefekt. Här överenskommes bl. a. omfattningen av återstående finansierad studietid. Dokumentet ska lämnas till studierektor på forskarutbildningen, efter att vara förankrat hos och undertecknat av både handledare och doktorand. Därefter går dokumentet till prefekten för underskrift. Den individuella studieplanen följs upp t ex genom årliga utvecklingssamtal mellan doktoranden och ansvarig för utbildning på forskarnivå.

Varje doktorand har rätt till egen studieplats vid institutionen utrustad med dator, e-post och telefonanknytning. Institutionen har upprättat en policy angående doktorandernas arbetsplatser (se dokumentet "*Guidelines*" för doktoranders arbetsplatser). Om disputationen sker i förtid har doktoranden rätt att sitta kvar tills finansieringen upphör.

3. Utbildningens uppläggning

Utbildningen omfattar för doktorsexamen 240 högskolepoäng: 165 högskolepoäng för avhandlingen samt 75 högskolepoäng för kurser. (För licentiatexamen krävs 120 högskolepoäng: 75 högskolepoäng för avhandling och 45 högskolepoäng för kurser).

3.1 Avhandling

Avhandlingen består antingen av en licentiatavhandling (75 hp) eller en doktorsavhandling (165 hp). Avhandlingen kan antingen utformas som en monografi eller en sammanläggningsavhandling. Vilken form som väljs bestämmer doktoranden i samråd med sina handledare.

En monografi består av en sammanhållen text, ofta bestående av en struktur av inledning, syfte, metod, teori, empirisk analys, diskussion och slutsatser.

En sammanläggningsavhandling består av uppsatser som skrivits för publicering i vetenskapliga tidskrifter eller andra kanaler och en kappa. Omfattningen av en sammanläggningsavhandling bestäms ytterst av att den ska visa att doktoranden uppnått de examensmål som den allmänna studieplanen anger för doktorsexamen, respektive licentiatexamen. För en närmare precisering se bilaga 2 och bilaga 3.

3.2 Handledare och handledning

Den som antagits som studerande för utbildning på forskarnivå har rätt till handledning under den tid som kan anses behövas för utbildningen. För den som inte tillgodoräknar sig kurser från avancerad nivå innebär detta 8 terminers heltidsstudier för doktorsexamen samt 4 terminer för licentiatexamen. Huvudhandledare och handledare utses för varje doktorand vid antagningen. Den handledare som inte är huvudhandledare kan utses för en period av 12 månader. Efter det första året omprövas detta handledarskap med hänsyn tagen till den inriktning avhandlingsarbetet givits samt handledarens anställningsform på institutionen. Om handledaren flyttar till ett annat lärosäte eller motsvarande under pågående forskarutbildning ska en diskussion med doktoranden samt handledarkollegiet föras om handledaren kan fortsätta handleda doktoranden. Doktoranden har rätt till 60 timmars handledning per år

inklusive genomläsning av texter, som fördelas mellan de båda handledarna enligt överenskommelse.

Det är institutionsstyrelsen eller - om styrelsen så beslutar - prefekten som beslutar om huvudhandledare och handledare. Den som utses till huvudhandledare bör vara fast knuten till institutionen. Även den andra handledaren bör företrädesvis vara anknuten till institutionen. Doktoranden har rätt att byta handledare. Anhållan om byte skall ställas till institutionsstyrelsen.

3.3 Individuell studieplan

Doktorandes arbete och planering vad gäller kurser, avhandlingsarbete och annat arbete regleras med en individuell studieplan som revideras varje år. Se vidare beskrivning under avsnitt 6.3 i ”Allmän studieplan för forskarutbildning i Geografi med kulturgeografisk inriktning vid Stockholms universitet.”

3.4 Kurser och tillgodoräknande.

Doktoranden ska under sin tid på forskarutbildningen avklara 75 högskolepoäng (hp), som ska redovisas i den individuella studieplanen. En ungefärlig kursstruktur ska upprättas i den individuella studieplanens grundkontrakt under det första året på utbildningen, vilket sedan preciseras i den individuella studieplanens årliga uppföljning. Det rekommenderas att en stor del av kurspoängen avklaras under början av forskarutbildningen.

Av kurspoängen ska minst 15 högskolepoäng utgöras av nationella forskarkurser i kulturgeografi, minst 15 högskolepoäng av metodinriktade kurser, och 4,5 högskolepoäng av en introduktionskurs:

1. *Nationella kurser i kulturgeografi:* Minst 15 hp ska bestå av kurser som ges inom det nationella kursprogrammet, som är en samverkan mellan landets kulturgeografiska institutioner. Här samverkar normalt två eller tre institutioner för att genomföra distansbaserade kurser, bestående av internatbaserade träffar (omfattande normalt 3x2 dagar) och eget arbete vid den egna institutionen. Kurserna hittar man på följande hemsida <http://es.handels.gu.se/avdelningar/avdelningen-for-kulturgeografi/forskning/forskarutbildning/nationella-forskarkurser/>
2. *Metodinriktade kurser:* Minst 15 hp ska bestå av metodinriktade kurser, som med fördel kan vara kompetensgivande för den eller de metoder man använder i sin avhandling.
3. *Introduktionskurs:* En introduktionskurs till forskarutbildningen och ges vid institutionen en gång per år när nya doktorander har antagits som motsvarar 4,5 hp. Kursen ges vid regelbundna tillfällen. För kursen ansvarar studierektor vid forskarutbildningen.

Vid sidan av dessa obligatoriska poäng kan doktoranden själv utforma kurspaketets innehåll, med fördel så att det främjar avhandlingsarbetet. Det finns ett antal olika sätt att tillgodogöra sig kurser, exempelvis:

Kurser som anordnas av annan institution eller utanför universitetet kan, efter handledares eller ämnesrepresentants godkännande, tillgodoräknas. Kurser utlyses oftast genom information på doktorandernas e-post. Det arrangeras även kurser på Samhällsvetenskapliga fakulteten, som finns att läsa om på fakultetens hemsida (www.samfak.su.se).

Egenutformade litteraturkurser: Doktoranden kan, gärna i samråd med handledare, utarbeta en kursplan enligt ett för avhandlingen relevant tema, där litteratur listas. Antal sidor ska anges i kursplanen, med riktmärke att cirka 1200 sidor ska läsas för 7,5 hp. Max 15 hp kan utgöras av egenhändigt komponerade kurser.

Pedagogiska kurser: Pedagogiska kurser som meriterar för anställning vid högskolan kan ingå i forskarutbildningen.

I den allmänna studieplanen finns ett krav på att man som doktorand ska ha läst ”*kurser i kulturgeografi om minst 40 högskolepoäng på forskarutbildningsnivå, avancerad nivå eller motsvarande*”. Detta betyder att den som inte har läst kulturgeografi på avancerad nivå måste använda drygt hälften av sina kurspoäng till att skaffa sig en kulturgeografisk kompetens. Som kulturgeografisk kurs räknas en kurs som arrangeras på en kulturgeografisk institution, inklusive de nationella forskarkurserna, eller en egenutformad litteraturkurs som bör vara inriktad mot kulturgeografi.

All examination av kurser ska ske i relation till en kursplan. Går man på en anordnad kurs finns det i allmänhet en upprättad kursplan. I de fall då man utformar en egen kurs måste man ta fram en egen kursplan, som ska godkännas av studierektor för utbildning på forskarnivå och av handledaren. Exempel på sådan kursplan, se bilaga 1.

Det finns även möjlighet att läsa/tillgodoräkna sig kurser från masternivå på forskarutbildningen, förutsatt att man inte har använt dem för att uppfylla den allmänna behörigheten till forskarutbildningen. Vid tillgodoräkning, dvs av kurser som lästs innan doktoranden blivit antagen till forskarutbildningen, räknas tiden av från doktorandanställningen.

3.5 Institutionstjänstgöring

Institutionstjänstgöring enligt överenskommen omfattning kan innebära olika typer av arbetsuppgifter. Detta kan vara undervisning, administration och utvecklingsarbete. Omfattning av institutionstjänstgöring beslutas av prefekten och ska vara planerad god tid.

3.6 Utvecklingssamtal

Studierektor för utbildning på forskarnivå erbjuder årliga utvecklingssamtal för alla aktiva doktorander. Vid detta tillfälle skall den individuella studieplanen följas upp och doktoranden får tillfälle att diskutera sin arbetssituation i stort, samt karriärmöjligheter.

3.7 Seminarier

I utbildningen på forskarnivå är det obligatoriskt att delta i den högre seminarieriet som ges vid institutionen. Detta innebär att doktorander har skyldighet att medverka på högre seminarier (såväl seniora seminarier samt doktorandseminarier), men frånvaro godtas exempelvis om doktoranden är i fält, medverkar i en doktorandkurs eller undervisar. Högre seminarier har en reserverad tid varje vecka. Forskningsprojekt som pågår vid institutionen samt inbjudna föreläsare kan delta i verksamheten. Eventuellt underlagsmaterial erhålls genom e-post innan seminarier. Även doktorandens avhandlingsseminarier ingår som en del av det högre seminarier (se nedan).

Institutionen har även informella lunchseminarier. Forskningsprofilerna kan även hålla egna seminarier och workshops kring gemensamma teman och ordnar möten med inbjudna gäster. Vid lunchseminarier samt profilsseminarier erbjuds också doktoranden att pröva sina teoretiska och metodmässiga idéer och problem. Dessa seminarier ingår inte i Högre seminarier.

3.8 Fakultetens välkomstdag

Doktoranden bör under den inledande tiden delta i den välkomstdag som Samhällsvetenskapliga fakulteten anordnar. Detta efterfrågas särskilt från fakulteten i den individuella studieplanen. Observera att Kulturgeografiska institutionens doktorandintroduktion, som ges under första året och motsvarar 4,5 hp, inte motsvarar deltagandet i fakultetens introduktionsdag.

3.9 Avhandlingsarbetet

Avhandlingsarbetet ventileras offentligt tre gånger innan disputation och ingår som en del av det högre seminarier.

Ettårspromemorian är ett viktigt dokument inom ramen för utbildningen på forskarnivå. Den ska presenteras och kritiskt granskas i slutet av det första årets doktorandstudier. I denna pm ska avhandlingsarbetets syfte och frågeställningar presenteras och motiveras med hjälp av en litteraturöversikt och ämnesteoretisk förankring. Här ska också framgå hur den formulerade forskningsfrågan ska behandlas och analyseras empiriskt (eller motsvarande). För doktoranden är denna pm en fördjupning och precisering av den individuella studieplanens beskrivning av doktorandprojektet. Om avhandlingsarbetet är av karaktären sammanläggningsavhandling bör här redovisas ett embryo till ”kappa” samt ges en översikt över planerade delar i hela avhandlingen. Det är viktigt att denna redovisning är utformad så att den ger handledarkollegiet underlag för att utvärdera avhandlingsarbetets inriktning och genomförbarhet. Promemorian granskas av i förväg utsedd/a kommentator/er, oftast en doktorandkollega, och ska föreligga i skriftlig form, minst en vecka före utsatt seminarieridpunkt. Efter seminarier sammanträder handledarkollegiet för att diskutera om den presenterade forskningsplanen utgör en bra grund för det fortsatta avhandlingsarbetet.

Halvtid: Den andra ventileringen sker vid halva tiden av forskarutbildningen (120 hp). Då förväntas doktoranden kunna redovisa en minst tredjedel av avhandlingsarbetet (motsvarande minst 55 hp). Om avhandlingen är en sammanläggningsavhandling krävs ett utkast till en ”kappa”, utkast till 1-2 artiklar, samt en översikt över resterande del av det planerade arbetet. Halvtidsseminarier kan ske på två sätt, antingen genom ett halvtidsseminarium eller genom att lägga fram en licentiatavhandling. Syftet är, i båda fallen, dels att handledarkollegiet skall kunna utvärdera avhandlingsarbetet och ta ställning till fortsatt arbete och dels att ge en möjlighet för doktoranden att få arbetet kommenterat av andra än handledarna.

Halvtidsseminariet fungerar som ett tillfälle för handledarkollegiet att ta ställning till om doktorandprojektet förlöper enligt planerna

I båda fallen, halvtidsseminarium samt licentiatseminarium, framläggs en text innehållande teoretiskt förankrade, preciserade frågeställningar, presentation av metod för arbetet, ett analytiskt avsnitt där detta tillämpas samt en plan för arbetets fortsättning. En licentiatavhandling bör dessutom redovisa en empiriskt baserad analys innehållande metod, resultat och slutsatser. Licentiatavhandlingen ska vara en sammanhållen helhet med inledning, avhandling och analys, medan ett halvtids-PM kan sakna denna typ av slutfört etapparbete och kan istället erbjuda en mer fullständig presentation av de material och analysmetoder som används i projektet.

Ett alternativt format för licentiatavhandlingen är att den består av ett eller flera artikelmanuskript tillsammans med en kapp.

Skillnaden mellan ett licentiatseminarium och ett halvtidsseminarium är också att vid licentiatseminariet skall arbetet försvaras offentligt och även bedömas av en nämnd bestående av tre ledamöter med lägst doktorsexamen, varav en professor. Vid halvtidsseminarium läses och kommenteras arbetet av minst en extern opponent och bedöms av handledarkollegiet.

Den sista ventileringen är det så kallade *slutseminariet* vilket äger rum då avhandlingen finns klar i sammanhängande manusform, vanligtvis ett halvt år före disputationen. Vid slutseminariet medverkar en extern opponent och en läsare från handledarkollegiet förbereder en särskild granskning. Efter seminariet sammanträder handledarkollegiet och ger klartecken för disputation. Eventuellt ges förslag till omarbetningar som kan kräva ett nytt godkännande av handledarkollegiet.

Detta innebär att handledarkollegiet vid tre tillfällen formellt granskar och tar ställning till den enskilde doktorandens avhandlingsprojekt.

3.10 Disputation och publikation

Den normala gången efter slutseminariet är följande.

- (1) Doktoranden inhämtar och smälter synpunkter från seminariedeltagarna och gör därefter upp en arbetsplan för tiden fram till ett färdigt avhandlingsmanus.
- (2) Om handledarkollegiet efter slutseminariet har rekommenderat en revidering av manus skall en ny version lämnas in till handledarkollegiets läsare i god tid före disputationen.
- (3) När slutseminarieversionen eller den reviderade versionen godkänts av handledarkollegiet fastslås disputationsdatum, en opponent utses och betygsnämndens sammansättning fastslås. Närmast berörd professor är skyldig att ta ställning till om disputation kan tillrättas. Avrådan skall ske skriftligen.
- (4) Manus färdigställs med figurer, tabeller, foton, sammanfattning och abstract. När alla delar är helt klara tar det i normalfallet cirka fem veckor att få en avhandling tryckt och levererad. Observera att du bör tillgodogöra dig de anvisningar för slutförandet av avhandlingen som finns på institutionens hemsida i god tid. Det är rekommenderat att man

läser igenom dokumentet redan i början av forskarutbildningen för att känna till under vilka tekniska förutsättningar avhandlingen produceras.

(5) Avhandlingen måste spikas senast tre veckor före utsatt disputationsdatum. Uppdaterade instruktioner om hur spikningen går till, samt andra praktiska detaljer, fås från Studentavdelningen på Stockholm universitet och återfinns på universitetets hemsida: <http://www.su.se/forskning/utbildning-pa-forskarniva/disputera-vid-universitetet>. Fakulteten tillhandahåller också andra riktlinjer via sin webbplats: <http://www.samfak.su.se/regelverk-och-beslut/riktlinjer-for-utbildning>

Vidare har Kulturgeografiska institutionen upprättat en ”att göra-lista”, som erhålls av studierektorn.

(6) Disputationen är offentlig. Det är vid detta tillfälle som allmänheten har möjlighet att få insyn i vårt akademiska arbete. Hit kan de som är berörda av avhandlingens ämne och allmänintresserade komma. Ofta bevistas disputationerna också av respondentens släkt och vänner. Syftet är både att granska avhandlingen och att ge doktoranden en möjlighet att försvara sitt arbete och redovisa sin förmåga att muntligt föra vetenskapliga resonemang. Den varar i normalfallet cirka två timmar. Doktoranden (respondenten) får först möjlighet att komma med korta tillrättalägganden. Därefter brukar opponenter sammanfatta avhandlingen och sedan diskutera kritiska punkter som respondenten får tillfälle att bemöta. När opponenter är klar inbjuds åhörarna och betygsnämndsledamöterna att ställa ytterligare frågor.

(7) Efter att disputationen avslutas, sammanträder betygsnämnden tillsammans med en handledare (som regel huvudhandledaren) och opponenter, ytterligare adjungeringar är inte möjliga. Betygsnämndens beslut meddelas såväl muntligt som skriftligt.

(8) Godkända avhandlingar registreras sedan i Ladok. När avhandlingspoängen och nödvändiga kurspoäng registrerats ska man ansöka om doktorsexamen. Det gör man genom att gå in på följande sida: <http://www.su.se/utbildning/examen/ansokan-om-examensbevis> och <https://minastudier.su.se/>

(9) Den högtidliga avslutning på utbildningen på forskarnivå är promotionen som brukar äga rum i Stockholms stadshus. Hit inbjuds de som fått sin doktorsexamen under det föregående året.

3.11 Studie- och yrkesvägledning

Studie- och yrkesvägledning under utbildningen på forskarnivå är organiserad på följande sätt.

I samband med utformningen av det individuella kursprogrammet sker en diskussion med handledare för utbildning på forskarnivå om vilken typ av arbetsmarknad man tänker sig efter examen. Kursprogrammet utformas sedan på ett sätt så att det ger ett bra stöd inte bara till avhandlingsarbetet utan också inför det arbetsliv som man siktar in sig på efter utbildningen på forskarnivå.

Frågan om hur man ser på sin karriär efter examen ska också behandlas i återkommande utvecklingssamtal med studierektor som erbjuds alla anställda på institutionen.

1. Ett bra sätt att förbereda den kommande karriären är att genomföra enstaka kortare konsultuppdrag under doktorandtiden. Detta innebär att man under en period går ned i studietakt och istället finansierar sin tjänst med hjälp av de pengar konsultuppdraget inbringar.
2. I slutskedet är det rekommenderat att doktoranden även diskuterar de framtida yrkesmöjligheterna med sin handledare. Doktoranden kan även tala med en sk. karriärcoach, som kan vara någon vid institutionen eller någon person utanför institutionen. Det är upp till doktoranden att ta kontakt om man vill ha en coach.

Bilaga 1:

Kursplan för kurs på forskarnivå *Exempel*

Namn på kurs

Land availability and fertility

Lärandemål

Efter genomgången kurs ska studenten ha en bred kunskap om den forskning som bedrivits kring frågan om hur tillgång till jordbruksmark påverkar familjebildning och fertilitet

Kursens uppläggning

Kursen genomförs under våren 2016 och består av tre moment:

1. Litteratursökning
Med hjälp av olika bibliografiska databaser görs en kartläggning av fältet. De referenser som hittas delas in i tre kategorier: Nyckelreferenser, centrala referenser, och stödreferenser
2. Litteraturgenomgång
De valda referenserna går igenom. Nyckelreferenser granskas i detalj, centrala referenser granskas översiktligt, och stödreferenser behandlas i mån av tid. [Riktlinje 1200 sidor för 7,5 hp]
3. PM
Resultatet av genomgången sammanfattas i en uppsats som innehåller en presentation av de viktigaste resultaten i litteraturen, en diskussion av vilka metoder och källor som använts, samt en bedömning av forskningsläget: vilka luckor finns det, hur säkra är slutsatserna? Ca 5000 ord.

Examination

Kursen examineras genom att uppsatsen presenteras på ett seminarium.

Poäng

Kursen ger 7,5 högskolepoäng.

Godkännande

Kursplanen godkänns

Studierektor ufn

Handledare

Bilaga 2:

Sammanläggningsavhandling—Vad krävs?

I den allmänna studieplanen anges vilka krav som ställs för en doktorsexamen Geografi med kulturgeografisk inriktning:

För doktorsexamen skall doktoranden

Kunskap och förståelse

- visa brett kunnande inom kulturgeografi och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer.
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap,
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande,

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

De krav som ställs på en doktorsavhandling bygger i allt väsentligt på dessa krav. Detta betyder att det inte är antalet uppsatser eller längden på avhandlingen som avgör om man skrivit en godkänd avhandling. Det centrala är istället den vetenskapliga förmåga man visat. Den betygsnämnd som ska godkänna avhandlingen ska ta ställning till om avhandlingen motsvarar dessa mål, på samma sätt som man gör med en monografiavhandling.

En sammanläggningsavhandling består normalt sett av en kappa och 3-5 uppsatser. Antalet uppsatser bestäms ytterst av att examensmålen uppfylls.

- En riktlinje för kappans omfattning är cirka 50 sidor, och ska förutom syfte och metod även innehålla en ingång till forskningsfältet samt en syntes av de resultat som de fristående artiklarna kommit fram till.
- Uppsatserna ska vara utformade som vetenskapliga artiklar och ska ha en samlad logik: frågeställning - teori - metod - empiri - slutsats. De ska hålla god vetenskaplig kvalitet,

och kan variera i hur långt de kommit i publiceringsprocessen, samt antalet medförfattare.

- Institutionen har som policy att doktoranden ska vara försteförfattare på minst en av uppsatserna, gärna fler. Att skriva en ensamförfattad artikel rekommenderas. Andelen samförfattade uppsatser kan variera i en sammanläggningsavhandling och det kan därför vara svårt att avgöra graden av självständighet i uppsatserna. Graden av självständighet kan i undantagsfall även visas i den egenförfattade kappan. Doktorandens egen insats i samförfattade uppsatser ska redovisas som ett avsnitt i kappan.
- Samförfattande av artiklar mellan handledare och doktorand samt mellan doktorand och någon annan forskare ska inför planerandet av dessa artiklar diskuteras vid handledning. Där ska beaktas den sammanlagda publiceringen för doktoranden i avhandlingsarbetet, så att graden av självständighet blir tydlig. I samråd mellan handledare och doktorand upprättas ett dokument om samförfattande av artiklar. I dokumentet skall också stå vilka delar respektive författare ska stå för (bilaga 3). Efter publiceringen bör ett dokument upprättas mellan författarna där man beskriver sina respektive delar.

En sammanläggningsavhandling bedöms också efter hur väl doktoranden lyckats formulera relevanta forskningsfrågor och att därefter besvara dessa med hjälp av en väl genomförd analys. Om uppsatserna som ingår i avhandlingen har svagheter i detta avseende är det viktigt att kappan knyter samman de olika delarna på ett sätt som klart visar doktorandens vetenskapliga förmåga.

Bilaga 3

Blankett inför samförfattande av artikel i sammanläggningsavhandling som skrivits av doktorand och annan forskare

Doktorandens namn: _____

Detta gäller artikel 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 av planerade artiklar

Vid samförfattande är det viktigt att reda ut vilka delar olika författare är ansvariga för innan arbetet påbörjas. Utbildningen har som mål att utbilda självständiga forskare och Självständigheten betonas i exempelvis följande mål för utbildningen:

- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Graden av självständighet belyses bland annat av om artiklar i avhandlingen är samförfattade och vilket bidrag doktoranden och andras författare haft i en artikel. Det är också viktigt att reflektera över samförfattande sett till alla ingående artiklar i en avhandling både inför en disputation och i framtida ansökningar av skilda slag.Handledare och doktorand ska planera för en god publiceringsstrategi i detta avseende. Ange vilka personer som doktoranden ska samförfatta artikeln med samt de bidrag som respektive författare ska göra i den planerade artikeln. Lämna in en blankett per artikel.

Som en riktlinje för att avgöra vem som är en författare använder vi det regelverk som utarbetats av International committee of Medical journal Editors (ICMJE). Den benämns även som Vancouver convention

<http://www.icmje.org/recommendations/browse/roles-and-responsibilities/defining-the-role-of-authors-and-contributors.html>

“The ICMJE recommends that authorship be based on the following 4 criteria:

- Substantial contributions to the conception or design of the work; or the acquisition, analysis, or interpretation of data for the work; AND
- Drafting the work or revising it critically for important intellectual content; AND
- Final approval of the version to be published; AND
- Agreement to be accountable for all aspects of the work in ensuring that questions related to the accuracy or integrity of any part of the work are appropriately investigated and resolved.

In addition to being accountable for the parts of the work he or she has done, an author should be able to identify which co-authors are responsible for specific other parts of the work. In addition, authors should have confidence in the integrity of the contributions of their co-authors.”

Planerad artikel (titel och kortfattad beskrivning):

.....

.....

.....

.....

.....

Författare (Doktoranden) huvudförfattare()

Doktorandens bidrag:

.....

.....

.....

.....

Medförfattare1: Handedare()..... huvudförfattare()

Medförfattare1 bidrag:.....

.....

.....

.....

.....

Medförfattare2: Handedare().....huvudförfattare()

Medförfattare2 bidrag:.....

.....

.....

.....

.....

Medförfattare3: Handedare().....huvudförfattare()

Medförfattare3 bidrag:.....

.....

.....

.....

.....

Datum:.....

Huvudhandledare

Doktorand

.....

Blanketten lämnas till studierektor för forskarutbildningen. Blanketten kan återkallas då planerna ändras genom intyg från såväl doktoranden och huvudhandledaren. Efter publiceringen bör ett separat dokument upprättas mellan författarna där man beskriver sina respektive delar.